

FEL LEHET CSERÉLNI A SZOMBATOT VASÁRNAPRA?

Keresztény körökben sokan vallják azt, hogy amikor János apostol Pátmos szigetén „*az Úrnak napján*” kapja a látomást (Jel 1,10), akkor az egy vasárnapra vonatkozó kijelentésként került feljegyzésre, mivel ezen a napon támadt fel a mi Urunk, a Jézus Krisztus. Ez azonban csak emberi következtetés, amire semmi igei bizonyíték sincs.

A Biblia ugyanis egyértelműen és következetesen utal arra, hogy melyik napot kell az „*Úr napjának*” tekinteni. Isten a Tízparancsolatban írta le egyértelműen, hogy Ő az Édenben adott szombatot tekinti magáénak, „*az Úrnak a te Istenednek szombatja*” ez (2Móz 20,10), vagyis csak erről a napról mondható el, hogy ez az „*Úrnak napja*”. Ésaías próféta is így emlékezik meg a szombatról, mint ami „*az Úr szent és dicsőséges napja*” (Ésa 58,13).

Az Isten által adott szombat a Teremtő Istenre emlékeztető ünnepnap. Isten még az Édenben szerezte és különítette el a többitől, és adta az embernek nyugalomnapként. Az volt a célja vele, hogy ezt a napot a Teremtőjének szentelje az ember, rá emlékezzen, vele legyen bensőségebb közösségben. A Tízparancsolatban pedig törvénybe foglalta, hogy ezt a napot hozzá hasonlóan mi is szenteljük meg, azaz különítsük el a többi (munka)naptól: „*Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat; a hetedik nap az Úrnak a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon*” (2Móz 20,9-10).

De nemcsak a Tízparancsolat állítja elénk a hetedik nap szombatjának megszentelését a Teremtő Istenre való emlékezősként, hanem az újszövetségi Szentírásban is megerősíti ezt Jézus. A Jelenések könyvéről egyértelműen tudható, hogy az „*Jézus Krisztus kijelentése*” (Jel 1,1), és ebben

a könyvben maga Jézus parancsolja meg követőinek, hogy *„imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, és a tengert és a vizek forrásait”* (Jel 14,7). Ő pedig a szombatot rendelte el annak eszközeül, hogy a megszentelése által a Teremtő Isten felé való imádatunkat fejezzük ki. *„Az én szombataimat megszenteljétek, hogy legyenek jegyül én köztem és tiköztetek, **hogymegtudjátok, én vagyok az Úr, a ti Istenetek**”* (Ez 20,20).

Amikor Isten Édenben elkülönítette a hetedik napot mint szombatot a többi naptól, két dolgot kapcsolt hozzá: *„**megáldotta** Isten a hetedik napot, és **megszentelte** azt”* (1Móz 2,3). Ezt később a Tízparancsolat szövegében is megerősítette: *„**megáldá** az Úr a szombat napját, és **megszentelte** azt”* (2Móz 20,11).

Azzal, hogy Isten megszentelte ezt a napot, példát adott az emberi családnak. A megszentelés azt jelenti, hogy elkülönítette a többitől. Ugyanakkor különleges áldással is felruházta a hetedik nap szombatját, vagyis különleges áldása nyugszik ezen a napon: *„**megáldá** az Úr a szombat napját.”* Ezt nem tette egyik nappal sem, csak a szombattal. Ezt pedig azért tette, hogy a szombatba helyezett áldása mindazok számára elérhető és megtapasztalható legyen, akik az Ő példaadása és rendelkezése szerint szintén megszentelik vagyis elkülönítik a saját életükben, a többi naptól megkülönböztetve.

Kissé különös, hogy az Isten által elrendelt hetedik napot mint nyugalomnapot elveti a kereszténység, pedig ez az a nap, amely a nevében is hordozza, amit Isten *„sabbat”*-ként, vagyis nyugalomnapként rendelt el az ember számára. Helyette viszont nyugalomnapként tartják számon a hét első napját, ami sem történelmileg, sem nevében nem utal sem Istenre, sem a nyugalomra. Éppen ellenkezőleg, az európai kultúrában a *„Napisten”* napjaként tartották számon, és

tartják még most is. A magyar nyelvterületen pedig a heti vásárok adták a nevét, aminek szintén semmi köze a nyugalomhoz, éppen ellenkezőleg, inkább a munkához van köze. Pedig Isten azt parancsolta a nyugalomnappal kapcsolatban, hogy *„semmi dolgot se tégy azon, se magad, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálóleányod, se barmod, se jövevényed, aki a te kapuidon belől van”* (2Móz 20,10). Ezt az isteni rendelkezést azonban nem lehet úgy betartani, hogy közben adok-veszek, vagyis a kereskedés és az üzletelés áll a tevékenység középpontjában.

Ha valaki szeretné megünnepelni Jézus feltámadását, heti rendszerességgel megemlékezve erről a csodálatos eseményről, ezt minden további nélkül megteheti. Bárki dönthet úgy, hogy még ennél is több időt szentel életéből az Istennel való közösségre. Bárki elkülönítheti a vasárnapot istentiszteleti alkalomra, de nem a szombat helyett. A vasárnap megünnepelésével nem lehet érvénytelenné tenni azt, hogy Isten a hetedik nap szombatját rendelte el nyugalomnapként. Vagyis a vasárnap bevezetésével nem lehet felváltani az Isten által elrendelt nyugalomnapot. Az emberek elgondolása és rendelkezése nem írhatja felül az Isten rendelkezését. Jézus éppen ettől óvta népét a korabeli időkben is, amikor azt mondta: *„hiába tisztelnék engem, ha oly tudományokat tanítanak, amelyek embereknek parancsolatai”* (Mt 15,9).

Az új protestáns Biblia fordítói a legtöbb helyen „kijavították” és átírták a szombat szavakat nyugalomnapra, amivel az volt a céljuk, hogy a szombatnappal kapcsolatos változtatást az Ige szövegével is szentesítsék. Ezzel azonban kihatásában és következményében is nagyon komoly hibát követtek el. Erre a fordítói változtatásra nem elfogadható magyarázat az, hogy az eredeti héber szövegben lévő szombat szó nyugalomnapot jelent magyarul. Azért nem

fogadható el, mert a magyar nyugalomnap szavunk nem hordozza magában mindazt a jelentést, amit a héber „*sabbat*” vagy a magyarosított szombat szó jelent. Kezdetben ugyanis csak az Isten által adott hetedik nap kapott nevet, „*sabbat*”, azaz „nyugalomnap”. A többi napok csak sorszámmal lettek elkülönítve egymástól, a rájuk eső sorszám volt a „nevük”, így határozták meg, hogy melyik napról van szó. Ezért írja Lukács is azt az evangéliumában a Jézust bebalzsamozó asszonyokról, hogy *„a hétnék első napján pedig kora reggel a sírhoz mentek, vitték az elkészített fűszerszámokat”* (Lk 24,1).

A Biblia szövegében a „szombat” szavakat azért sem volna szabad felcserélni „nyugalomnap”-ra, mert a mi korunkban és nyelvünkben a nyugalomnap szónak nincs olyan határozott jelentése, mint a héber nyelvterületen és a zsidó kultúrában. Napjainkban, ha valaki ezt a szót hallja, hogy „nyugalomnap”, egyesek szombatra gondolnak, mások vasárnapra, és nagyon sokan nem gondolnak egyik napra sem, mert szerintük bármelyik nap lehet nyugalomnap.

A Bibliából eredő szombat szavunk viszont azt a jelentést is magában hordozza, hogy a hét hetedik napja, ezért sem lehet ezt a napot az első hat nap közül bármelyikkel felcserélni és helyettesíteni. Addig, amíg a hetedik nap nevét, a szombatot nem változtatják meg valami más névre, addig mindig azt fogja hirdetni, hogy csak ez lehet az Isten által elrendelt hetedik nap mint nyugalomnap. A Tízparancsolatban Isten nagyon egyértelműen fogalmazva adja tudtunkra, hogy mihez tartsuk magunkat ezzel kapcsolatban. *„Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljed azt. Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat; De a hetedik nap az Úrnak a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon, se magad, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálóleányod, se barmod, se jövevényed, aki a te kapuidon*

*belől van; Mert hat napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, **a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt***” (2Móz 20,8-11). Ezt az isteni rendelkezést senkinek sincs joga átírni és megváltoztatni.

A Katolikus Egyház igényli magának azt, hogy „hatalma legyen a Biblia felett, és a szombat megtartásának áthelyezése [vasárnapra] a bizonyíték erre” (Catholic Record of London, Ontario. 1923. szeptember 1.). A Biblia viszont azt jelentette ki évszázadokkal korábban, hogy amikor ez a vallási-politikai hatalom színre lép, akkor „*véli, hogy megváltoztatja az időket és törvényt*” (Dán 7,25), vagyis csak azt hiszi magáról, hogy megváltoztathatja. Mintha Isten azt íratta volna le a próféta által, hogy a magát felmagasztaló ember csak azt hiszi magáról, hogy joga és képessége van az Isten örök törvényét is megváltoztatni, de „*az egekben lakozó neveti*” (Zsolt 2,4). Jézus pedig azt mondta: „*az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta vagy egyetlen pontocska el nem múlik, amíg minden be nem teljesedik*” (Mt 5,18). Ez pedig azt jelenti, hogy a negyedik parancsolat szombatja sohasem lett Isten által eltörölve, hogy helyette egy másik legyen a nyugalomnap.